

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LIX (53) • ŠTEV. (Nº) 18

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES • 25 de mayo - 25. maja 2000

LIC. MARKO AMON

IZ LJUBEZNI DO DOMOVINE

Govor ob 40. obletnici Slovenskega doma v Carapachayu v nedeljo, 7. maja

Kot del te slovenske družine, ki je rasla in se učila prav v tem domu, čutim posebno dolžnost in obenem zahvalo, da so naši očetje in dedi imeli tisto moč in predvidevali potrebo po skupnem druženju za ohranitev svojih korenin.

Znano mi je, s kakšno težavo je skupina rojakov začela graditi ta dom, kjer se lahko družijo vsi demokratični Slovenci, pošiljajo svoje otroke v slovensko šolo, gojijo versko, kulturno, socialno in družabno delo, in vso to dejavnost samo „iz ljubezni do domovine“.

Lahko trdim, da je Slovenski Dom v Carapachayu opravil v teh 40 letih dobro in uspešno delo, okrepil notranjo in zunanjo strukturo ter konsolidiral solidno in stabilno ekonomsko kontinuiteto za obstoj in izpolnitev namenov za katere je bil ustanovljen.

Po 40 letih se lahko vprašamo kaj bi bilo -posebno še z nami mladimi-, če ne bi imeli tega skupnega slovenskega doma. Odgovor je, gotovo bi živeli vsak zase in bili neznatni delci te ogromne vele mestne cementne mase.

Še posebno sem občutil to potrebo po skupnem druženju in pomenu naših slovenskih domov, ko sem bil pred dobrima dvema letoma v Sloveniji. Velik doživljaj je bil med drugim spoznati sorodnike mojih staršev in z njimi lahko govoriti v materinem jeziku. Vse to bi bilo verjetno ne mogoče, če ne bi obstajali slovenski domovi v Argentini s slovenskimi šolami.

Od domovine so bili naši očetje in dedi nasilno odtrgani, a se ji niso nikoli odtujili. Slovenija je bila in jim je še vedno pri srcu kljub krivičnemu nasilju in krvoločnemu komunističnemu sistemu, ki je nasilje

opravičeval in izvajal.

Mi Slovenci, ki ne živimo v Sloveniji, smo za marsikatega slovenskega politika še vedno tujci, ker nam oporekajo, na primer, da ne plačujemo slovenskih davkov. Žal Bog, ne razumejo pojma domovine. Domovina je za nas oče in mati, bratje in sestre po krvi in duhu, za katero so naši starši šli v boj in so zanjo dali zadnjo kapljo svoje krvi.

Po propadu komunističnega režima težimo vsi svobodni in demokratični Slovenci po svetu, da bi nas Republika Slovenija priznala kot sestavni organski del narodne enakopravne celote.

Narodna pripadnost vsakega svobodnega človeka je stvar proste odločitve, saj se vsakdo prostovoljno opredeljuje za določeno narodnost. Narodna pripadnost je ena od osnovnih človeških pravic. Biti zvest narodu pomeni biti zvest samemu sebi.

Nam mladim je Slovenija duhovna domovina, katero ljubimo in spoznavamo iz spoštovanja do svojih staršev in prednikov.

Zato si še vedno in vse bolj pripisujemo pravico, da kritično presojujemo razmere, ki se nam ne zdijo ugodne.

Letos praznujemo še dve pomembni obletnici, 200 let rojstva največjega slovenskega pesnika Franceta Prešerna in njegovega prijatelja in sošolca blaženega škofa Antona Martina Slomška.

Prešernovo svobodoljubje in narodna ideja je lepo prikazana v Zdravljici, katera misel **„Bog živi ves Slovenski svet, brate vse, kar nas je, sinov sloveče matere“**, je dandanes še vedno tako aktualna kot pred stopetdesetimi leti. Vsi slovenski potomci imamo pravico uveljaviti svojo narodno

Nad. na 2. str.

SLOVENSKO ROMANJE V LUJAN

V nedeljo, 14. maja smo Slovenci poromali v Luján k Materi božji kakor že več desetletij. Romarsko mašo je vodil prelat Jože Škerbec, popoldanski nagovor pa je imel župnik Tone Bidovec. Zaradi slabega vremena se je procesija razvila po cerkvi, ki je bila polna.

Borba za ministre

Prejšnji je teden je novoizvoljeni predsednik vlade predstavil parlamentu svoje ministre. Njihova mena smo že objavili, dodati moramo še ministra za finance Zvonka Ivanušiča. Ta resor si je Bajuk pridržal zase, končno pa je dobil ministra za to mesto.

Predsednik vlade Andrej Bajuk ocenjuje, da so doslej vsi predlagani ministrski kandidati na zaslišanjih uspešno predstavili svoje programe. Upoštevač dejstvo, da so bili nastopi predlaganih kandidatov zelo strokovni in argumentirani, kot tudi dejstvo, da imajo vsi ministrski kandidati podporo strank Koalicije Slovenija, je Bajuk prepričan v njihovo izvolitev.

Seveda pa mu levica meče polena pod noge. Čeprav so bili odgovori na višini, so posamezne komisije volile, kakor je bilo že prej jasno. Vsa levica proti ministru, Koalicija Slovenija pa zanj. Odvisno je bilo, koliko članov je bilo v komisiji enih ali drugih. Večinoma so bili ministri odklonjeni z enim glasom ali polovico glasov.

Tako so bili odklonjeni gotovo sposobni ministri:

Jože Zagožen (gospodarske dejavnosti), Janez Janša (obramba), Peter Jambreč (notranje zadeve), Marjan Senjur (ekonomski odnosi in razvoj), Lovro Šturm (šolstvo in šport), Rudi Šeligo (kultura), Barbara Brežigar (pravosodje), Lojze Peterle (zunanje ministrstvo), Lojze Marinček (znanost) in Miha Brejc (delo), Anton Bergauer (promet), Andrej Umek (okolje).

Potrjeni pa so bili le Janko Razgoršek (kandidat za ministra za malo gospodarstvo) Andrej Bručan (zdravstvo), Ciril Smrkolj (kmetijstvo) in Tone Jerovšek (brez listnice).

Naj omenimo, kaj je najbolj zanimalo leve poslance. Ne sposobnost, ne programi. Kandidat za ministra za šolstvo in šport Lovro Šturm je pred kratkim postal član Suverena Malteškega viteškega reda. Spraševali so ga, kakšno prisego je položil tedaj in ali je v nasprotju z interesi Slovenije in podobne bedastoče.

Tudi informacije v leve časopise so

dajali zelo rdeče pobarvane. Npr. The Economist iz Londona je objavil, da Bajuk, „govori le negotovo slovenščino“, „za mnoge Slovence je njegova argentinska preteklost nekako odbijajoča“, in pojasnjuje, da je večina argentinskih Slovencev potomcev članov profašističnih domobrancev, ki jih veliko Slovencev še vedno pojmuje kot kvizlinge.

Revija tudi ugotavlja, da je utegnil pri njegovem imenovanju posredovati ljubljanski nadškof Franc Rode, „ki ima povezave z Argentino in je naklonjen domobrancem in se zavzema za večjo vlogo cerkve v javnem življenju.“

Take in podobne krilatice se pojavljajo v vseh slovenskih dnevnikih. Le Družina in drugo versko časopisje in radio Bajuka zagovarja. V podporo Bajuku se je v Večeru kot prvi povratnik oglasil Andrej Rot.

Tudi dr. Janez Drnovšek, ki je prej zatrjeval, da noče biti več predsednik vlade, je sedaj nekako sramežljivo omenil, da če ne bo Bajuk uspel, lahko prevzame on spet vlado.

Vse to se bo razjasnilo prihodnji teden, ko bo Državni zbor v torek odločal o predlogu predsednika vlade Andreja Bajuka za imenovanje ministrov. Volitve potekajo najprej za vse ministre skupaj. Mnenje komisij ni važno. Če je skupno imenovanje odklonjeno, se glasuje za vsakega ministra posebej. Če Bajuk ne dobi dve tretjini odobrenih ministrov, mu propade mandat.

Želimo mu vso srečo!

Liga prvakov: Bajuk-Drnovšek

FAZ: Bajuk: sel pomladi

Nemški dnevnik Frankfurter Allgemeine Zeitung je v petek, 19. maja objavil krajši portret novega slovenskega premiera Andreja Bajuka in v njem poudaril, da naj bi bil Bajuk grožnja obstoječi politični nomenklaturi.

Pisal je: Andrej Bajuk je bil 3. maja izvoljen za novega slovenskega premiera, zaradi česar je „stranka sistema“, ki je osem let vladala v Sloveniji, izgubila oblast.

Drnovškovo LDS, ki je izšla iz komunistične zveze mladine, je izpodrinila močna novonastala združena stranka SLS+SKD Slovenska ljudska stranka in skupaj z Janševimi socialdemokrati (SDS) postala dejavnik moči. Bajuk obljublja odpravo pomanjkanja pravne države, ki se kaže predvsem pri denacionalizaciji in privatizaciji, prevetritev proračunskih in bančnih

struktur ter državne varnostne službe, s čimer naj bi v Slovenijo pritegnil tuj kapital. To so jasni signali navzven, ki jih ni mogoče spregledati, saj ima Bajuk v tujini dobre odnose, zaradi česar se domača nomenklatura počuti ogroženo.

Grožnjo obstoječi nomenklaturi predstavlja tudi Bajukova povezava z Janšo. Zato ne preseneča, da nasprotniki zamenjave oblasti že kar refleksno posegajo po stigmatizaciji in blatenju Bajuka, tudi s pomočjo publicistične mašinerije, ki jim služi že iz starih časov.

Desno-sredinska vlada bo jeseni nastopila na parlamentarnih volitvah, do tedaj pa bo zmogla le malo več kot znamenja, da se zavzema za Slovenijo, v kateri bo zakon nastopal pred reformkomunističnim pokroviteljstvom in klientelizmom.

STRAN 3:

40-letnica v Carapachayu

Zgodilo se je v Sloveniji...

ITALIJANSKI PARLAMENT O ZAŠČITNEM ZAKONU JUNIJA

Konferenca predsednikov poslanskih skupin v italijanski poslanski zbornici je končno nadaljevanje razprave o zakonskem osnutku za zaščito slovenske manjšine v Italiji uvrstila v program za junij. Točnega datuma še ni, čeprav naj bi se po mnenju nekaterih virov razprava začela že v začetku meseca.

O tem je predsednika obeh krovnih organizacij Slovencev v Italiji v pismu obvestil predsednik poslanske zbornice Luciano Violante. Po nedavnem zborovanju v prid zaščitnemu zakonu v soboto, 6. maja, v Trstu ima predsednik SSO Sergij Pahor vtis, da bo do odobritve zakona v poslanski zbornici prišlo. Po njegovem mnenju si danes levica, ki je na vladi v Italiji, ne more privoščiti tega, da bi bil zakon še enkrat zavrnjen.

KOMISIJA DZ ZA ODOSE S SLOVENCMI PO SVETU

Komisija DZ za Slovence v zamejstvu in po svetu je 17. maja podprla predlog zakona o ratifikaciji Evropske listine o regionalnih ali manjšinskih jezikih, sprejela poročilo o obisku pri slovenskih izseljencev v Argentini ter se odločila, da bo v začetku junija obiskala predstavnike Koroških Slovencev v Pliberku in Celovcu, s katerimi bo govorila o vprašanju finančne pomoči Kulturnemu domu Pliberk.

Komisija je v razpravi o poročilu obiska svojih članov v Argentini opozorila na problem pridobivanja državljanstva za osebe slovenskega porekla, rojene v izseljeništvu, zato je ministrstvo za notranje zadeve pisno

zaprošila, naj pojasni, ali pripravlja ustrezne spremembe zakona o državljanstvu.

Mislamo, da so bile naše glavne pritožbe komisiji ob obisku o neupoštevanju in odpiranju naše skupnosti, ne pa problem slovenskega državljanstva, ki ga imajo skoraj vsi zainteresirani.

VIOLANTE O ITALIJANSKI VZHODNI MEJI

Zgodovina žrtev prebivalstva ob vzhodni italijanski meji v tem stoletju je bila dolgo nepriznana v zavesti države, meni predsednik italijanske poslanske zbornice Luciano Violante. Po njegovih besedah je bila ta zgodovina obravnavana kot lokalna zgodovina in kot predmet cenzure v skladu s političnimi koristmi. Šlo je za pozabo in zavesten proces, čeprav nerazkrit, izkoreninjenja dejstev iz nacionalnega spomina, je na seminarju o zgodovinski problematiki vzhodne meje 15. maja v Rimu dejal Violante.

V zgodovinskih učbenikih je tako dogodek ob vzhodni meji težko zaslediti ali pa so netočni. Po Violantejevih besedah se je potrebno tega dela zgodovine spominjati po diskriminaciji Slovencev in Hrvatov, nacistični okupaciji, mučenja v tržaški Rižarni, deportacijah in fojbah ter teži poraza v drugi svetovni vojni. Ta del italijanske zgodovine je bil razkosan, nekatere dele te zgodovine pa so si prisvojile politične stranke in jih nato odtegnile zavesti, s tem pa ustvarile odnos, nepovezan s preteklostjo, je še dejal Violante.

To je že drugi dokument predsednika italijanskega parlamenta o temnih straneh italijanske zgodovine, ki se jih prejšnje čase ni smelo brati ali imenovati.

slovenske vlade dr. Andrej Bajuk, pred tremi leti posvečeni slovenski metropolit nadškof Dr. France Rode in pred štirimi leti izvoljeni poslanec državnega zbora mag. Marijan Schiffrer, vsi rojaki slovenske skupnosti iz Argentine.

Verjetno bo to tema za zgodovinsko razmišljanje, zakaj ravno iz Argentine? Kot majhni prispevek k tem bi rad samo omenil dogodek napovedi patra Pija, ki je bil dober svetovalec Slovincem. Po koncu 2. svetovne vojne je bivši minister Miha Krek šel s slovenskimi zastopniki iz Rima v San Giovanni Rotondo v južni Italiji k patru Piju, da ga prosi za nasvet, kam usmeriti to veliko množico beguncev. Pater Pij je skupino prijazno sprejel in pozorno poslušal. Nato je rekel: „Če imate možnost, da lahko greste v Argentino, vam to priporočam. Da, v Argentino, Argentino!“

Danes vidimo pomembnost te napovedi za ohranitev narodnosti in vernosti.

Zaključujem z nasvetom argentinskega pesnika, kateri pravi: „**Bratje naj držijo skupaj, prvi zakon je v postavi. Zveza trdna, temelj pravi, da bo trden njih obstoj. Če med njimi vstane boj, kdo od zunaj vse podavi.**“

SLOVENIJA IZVAŽA TUDI MEDVEDKE

Strokovnjaki Zavoda za gozdove Slovenije so na območju Kočevskega Roga uлови-li petletno medvedko, ki so jo poimenovali Danica. V posebnem vozilu so jo odpeljali v Italijo, kjer jo bodo naselili v parku Naturale Adamello Brenta. Italijansko ministrstvo za okolje je namreč zaprosilo Slovenijo za sodelovanje v projektu ponovne naselitve rjavega medveda v zahodnem Trentinu v Italiji.

Iz življenja v Argentini

Tone Mizerit

Te dni se argentinska politika razvija pod oznako socialne krize in novih naporov vlade, da bi uredila državne račune. Ker pa si ta dva faktorja nasprotujeta, je vprašanje, kako bodo razvojljali to gorijsko zmešnjavo.

ŠE GORI

Potem, ko je vlada s previdnostjo in dodatnim denarjem rešila krizo v Salto, so se nadaljevali nemiri na drugih koncih države. Predsednik De la Rúa je sicer med obiskom v Paragvaju izjavil, da „ni nevarnosti novih socialnih eksplozij“. A poleg Cutral-Co so se izgredi pojavili še v provincah Chaco, Jujuy, Formosa in še ponekod drugod kot v Chipoletti med obiskom podpredsednika Alvareza. Vlada sicer skuša vzbuditi občutek, da je položaj pod kontrolo. A dejansko se problem šele pričinja. Od prihodnjih ukrepov je odvisno, če bo mogoče preiti ta vihar brez večjih posledic.

Sredi razburkanosti teh dni je podpredsednik Alvarez zahteval, naj imajo vsi vladni organi pa tudi zvezna in provincijske oblasti skupno in enotno zadržanje do problema. V torek, 16. maja so se sestali peronistični guvernerji in predsednik De la Rúa ter začeli iskati skupne točke. A rešitev ni tako lahka, kot bi si mogli misliti. Poglejmo:

Večina provinc nima urejenega finančnega delovanja: izdatki grobo presegajo dohodke, dolgovi se kopičijo, dohodkov pa ni na obzorju. Zvezna vlada pritiska (ker Mednarodni denarni sklad pritiska na vlado), da naj province napravijo red v svojih računih. To je tudi pogoj za nadaljnjo dostavljanje fondov, s katerimi naj province plačujejo svoje notranje in zunanje dolge. A ureditev računov predvideva zmanjšanje števila javnih uslužbencev, znižanje nekaterih plač in manj denarja za socialne zadeve. To pa bo povzročilo novo nejevoljo, nove proteste, nove grmade na cestah.

Ali torej ni rešitve? Težka je, a možna. Dejstvo je, da je večji del provincijskih fondov usmerjen v kritje stroškov lastne uprave. Tu pa je mnogo razsipavanja in nesmiselnega zapravljanja. Mnogo pa je primerov, da je uprava pod oznako političnega klijentelizma. Številni so visoki uradniki, ki prejema-jo bajne plače a nimajo pravega dela; plače krajevnih poslancev v nekaterih provincih so štirikrat večje kot plača zveznega ministra. A najhuje je, da se socialna podpora nesmiselno razsipava in nad vsemi temi izdatki pravzaprav ni resne kontrole in se mnogokrat ne ve, kam denar izgine.

GASIJO Z NAFTO?

Bistvo socialnega problema je v zastoji gospodarstva. Ne bomo tu metali kupe številk (ki bolj spadajo v „Gospodarski vestnik“). Omenimo le, da če ni proizvodnje in tovarne zapirajo vrata, se brezposelnost širi in beda večja. Ker pa so bile s sedanjo krizo najbolj prizadeta regionalna gospodarstva, mala podjetja po provincih, je v notranjosti brezposelnost najhujša in revščina najbolj grize.

Kot primer omenimo dogodek preteklega tedna v Mendoza. Veletrgovina Wal Mart je razpisala 450 delovnih mest. Pogoj je bil dokončana srednja šola in izpolnjenih 18 let brez omejitev starosti. Predstavilo se je 6.500 ponudnikov, izmed katerih jih je veliko čakalo pred vrati podjetja že en dan prej, da bi prišli prvi na vrsto. Tam so se natepli ljudje srednjih let, ki že 8 do 10 mesecev nimajo zaposlitve. Pa tudi primeri starih čez 50 let, ki že več let nimajo rednega dela. Pred dnevi je statistični inštitut objavil, da so zaradi brezposelnosti najbolj prizadeti mladi, ki prvič iščejo službo. Sploh lahko tako v notranjosti kot v

prestolnici in okolici vsak dan vidimo dolge vrste, kjer je razpisano kakšno vsaj nekoliko obetajoče delovno mesto.

Z vidika razvoja gospodarske dejavnosti pa mnogi gospodarstveniki opozarjajo, da je vladna politika davčnega in finančnega pritiska zgrešena. Večkrat se je že razvila polemika, ali ne bi kazalo znižati davkov, da bi podjetja lažje delovala in s tem zaposlila več delavne sile. Isto sedaj trdijo zaradi projektov, da se zviša pokojninske prispevke delavcev (kar pomeni isto kot znižati plače), s čimer se omeji kupna moč potrošnikov in še bolj zamrzne gospodarska dejavnost. Seveda se ekonomisti ne zedinijo, vlada pa poslušno izvaja ukaze Mednarodnega denarnega sklada (FMI).

POHODI IN UMIKI

Vsi ti izrazi krize seveda ne zaustavijo političnega življenja in delovanja. To se vidi tako v opoziciji kot na vladni strani.

Glede opozicije je vredno omembe, da je povezava med Cavallom in Belizom že uredila notranje račune in se pripravlja za nastop v prestolniškem parlamentu. Zelo umirjeno in v ravnovesju so si razdelili notranja mesta v vodstvu zbornice in poslanskega kluba. „Srečanje za mesto“, kot se njuna povezava imenuje, je druga manjšina v sklopu mestnega sveta. Vladna Povezava ima 25 poslancev, Cavallo in Beliz pa 20. A od teh je 6 peronistov.

Prav zadeva peronizma predstavlja neznanost o prihodnosti opozicije. Uradna stranka ima le enega, Irma Roy ima tri, v desni povezavi jih je 6. Skupaj torej deset, kar ni malo. Vprašanje je, kakšno bo njihovo zadržanje. Cavallo je na čelo poslanske skupine postavil peronista (Jorge Arguello), ki niti ni pretrgal vseh zvez s stranko, saj je načeloval Duhaldejevo predsedniško kampanjo v mestu. Sploh vsi ti možje (in žene) stalno objokujejo usodo peronizma, kar govori o „domotožju“ in seveda o možnosti povratka v skupno „čredo“. A pod katerim pastirjem? Ponovno se je te dni govorilo o možnosti, da bi se v peronistično stranko vrnil tudi Beliz in prevzel vodstvo peronizma v prestolnici. Sam to zanika in zaenkrat vse sile polaga v povezavo s Cavallom. A pot povratka ostaja odprta.

Drug zanimiv dogodek je bil zaplet okoli Posseja. Bivši župan iz San Isidra (tam sedaj vlada njegov sin) je bil po sili predvolilnih dogovorov v Povezavi kandidat za buenosaireskega podguvernerja (za guvernersko mesto je kandidiral gospa Gracie-la), po porazu pa so mu dali mesto vodstva v pokojninskem inštitutu ANSES. A Posse je še vedno prepričan, da če bi bil on kandidat za guvernerja, bi zmagal. Nikakor ni zadovoljen z mestom, katerega so mu odredili, in njegove politične ambicije še vedno ostajajo v okviru province Buenos Aires. Zavedati se moramo tudi, da bivši župan predstavlja desno krilo radikalizma v stalnem spopadu z levo formacijo znotraj stranke.

Kaj je sedaj storil Posse? Napovedal je, da bo država povišala minimalne pokojnine s 150 na 220 pesov. Komaj je to prišlo v javnost, je nastal hrup v gospodarskem ministrstvu. Od tam je krik odjeknil v predsedniški pisarni, od tam pa se vrnil k Posseju v obliki ukaza, naj vse skupaj prekliče. To je res storil, a pred upokojenci je ostal kot mož, ki jim želi dobro in se zanje zavzema, a mu drugi tega ne dovolijo.

Je možno, da bi Posse odstopil? Čeprav je to vedno mogoče, njegov odhod tudi vladi ne bi koristil. Postal bi „mučenec“, katerega preganjajo levičarski nesocialni del Povezave. Vsekakor se je s tem dogodkom odprla nova fronta v notranjih spletkah vlade.

Iz ljubezni...

Nad. s 1. str.

zavest, pridobljeno v krvi naših staršev.

Tudi Slomšek je s svojimi deli in s sporočilom svojemu narodu začrtal svetlejšo pot v prihodnost.

Slomškova ljubezen do materinega jezika in njegovo domoljubje sijeta iz besed kot so: „**Materin jezik je najdražja dota, ki smo jo dobili od svojih starih; skrbno smo jo dolžni ohraniti, olepšati in zapustiti svojim mlajšim**“ in njegovo temeljno vodilo: „**Prava vera vam bodi luč, materin jezik vam bodi ključ do zveličanske narodne omike**“.

V današnjem času cibernete in razvojne tehnologije obstaja nevarnost, da se človek izenači z robotom, ki brezhibno deluje po določenih programih, postaja imun in nedovzeten za čustva.

Ta nevarnost nam grozi v tej pretirano organizirani in do skrajni globalizaciji človeške družbe.

Vse te nevarnosti pa nam ne smejo vzemati poguma, da ostanemo dobri ter zavedni argentinski-slovenski potomci svojih korenin.

Prav ta zavest se bo ohranila, če bodo vnaprej še obstojali naši slovenski domovi, slovenske organizacije in slovenske šole, povezane v bratski edinstvi s prostovoljno požrtvovalnostjo, kljub težkim gospodarskim razmeram za obstoj in velikokrat samo „**iz ljubezni do domovine**“.

Naša prihodnost vsekakor potrebuje ljudi, ki bodo mislili in delali iz ljubezni. Zato je pravi blagoslov in milost imeti ob sebi dobre ljudi, ljudi, ob katerih se čutiš varnega, kjer je tvoje srce kot doma. Skrb za druge je sad resnične ljubezni.

Sad te ljubezni do domovine so prav gotovo ta teden izvoljeni novi predsednik

Slovenci v Argentini

IZ LJUBEZNI DO DOMOVINE

40-letnica Slovenskega doma v Carapachayu

Nedelja, 7. maja je bila za slovensko karapačajsko skupnost velik praznik, saj smo praznovali 40-letnico ustanovitve našega Doma.

Sredi dopoldneva so se začeli zbirati domačini, gostje in prijatelji Karapačajcev. Skupaj smo prisostovali dviganju argentinske (Maks Skarlovnik) in slovenske zastave (Helena Gričar) ob petju obeh himen. Sledil je pozdravni govor predsednika Doma, Francija Korošca. Najprej je pozdravil predsednika Zedinjene Slovenije, Toneta Mizerita, delegata dušnih pastirjev v Argentini, prelata Jožeta Škerbca, pooblaščenega ministra slovenskega veleposlaništva v Argentini, Tomaža Kunstlja, ter predsednike in predstavnike ostalih Domov in organizacij. Poudaril je, da je 40 let življenja lepa doba. Veliko število garačev, ki so ga videli zaživeti, žal ni več med nami. Dejstvo, da so ga zgradili, medtem ko še sploh niso imeli lastnih domov, da so žrtvovali prosti čas, denar in delo, da bi se njihovi otroci učili materne jezika in tudi spoznavali Boga v njihovem jeziku, je vsem v zgled in

vzpodbudo za nadaljnje delo.

V dvorani je prelat Jože Škrbec daroval sv. mašo za žive in rajne iz okraja ob somaševanju Francija Cukjati in sodelovanju diakona Igorja Jereba iz Slovenije. Imeli smo tudi priliko za spoved po dobroti msgr. Jureta Rodeta.

Po sveti daritvi smo hiteli pripravljati mize in vsega potrebnega za kosilo. Počakali smo še, da je prišel naš bivši katehet Albin Avguštin. Res ogromno število rojakov se je udeležilo okusnega, domačega kosila, pripravljenega z veliko ljubeznijo s strani naših mamic. Mladina je z veseljem stregla in lepo jih je bilo videti, kako so se potrudili.

Ob prijetnem klepetu je končno prišel čas za kulturni del slavlja, katerega je v celoti imela na skrbi Ani Klemen.

Imela sem čast, da sem izrekla dobrodošlico udeležencem in povedala pozdravne besede. „Iz ljubezni do domovine“ je bilo izbrano geslo za to priliko. Mladina Doma je prebrala pesem „Domovina“ Tončke Trkaj.

Sledil je govor opolnomočenega ministra Tomaža Kunstlja, ki je v imenu veleposlaništva Republike Slovenije ter v imenu slovenske države čestital za štirideset let delovanja našega Doma. Rekel je, da je to lepa priložnost za pogled nazaj, pa tudi za pogled v prihodnost. Poudaril je, da je temeljni kamen našega slovenstva pod Južnim križem ravno slovenski jezik.

Izrazil je željo, da bi v dialogu in razumevanju drug drugega spoštovali ter ohranili slovenstvo, pripadnost deželi pod Triglavom in krepili ugled Slovenije našim znanjem.

Na sporedu je lic. Marko Amon, slavnostni govornik tega dne, na kratko opisal najpomembnejše dogodke našega Doma. Poudaril je, da je Dom v 40 letih obstoja opravil dobro in uspešno delo, okreplil notranjo in zunanjo strukturo ter se boril za obstoj in izpolnitev namenov, za katere je bil ustanovljen. Njegov govor objavljamo posebej.

Andrejka Papež Córdoba je prevzela povezovanje programa ter povedala, da praznujemo letos dve važni obletnici in sicer rojstvo dveh Slovencev, dveh velikih, ki sta bila bistvenega pomena pri oblikovanju narodnega značaja: bl. škof Anton Martin Slomšek in dr. France Prešeren. Oba sta hrepela po svobodi, oba sta ljubila domovino, oba sta ustvarila temelje, po katerih se je narod oblikoval in zrastle v to, kar ves svet danes pozna: majhen narod z zrelo in močno identiteto. Ravno zaradi dvesto letnice rojstva Slomška in Prešerna, je prvi del programa slonel na njunem spominu.

Učiteljice Jurčičeve šole so čustveno povedale Slomškove zlate resnice, katere so veljavne celo v današnjih časih. Ob spremljavi harmonikarja Janeza Žnidarja smo vsi skupaj zapeli „Preljubo veselje“ in „En hribček bom kupil“.

Nadaljevali so naši mladi z odlomkom Prešernove pesnitve „Ob železni cesti“. Nato sta Luka Hrovat (v nemščini) in Sonja Kolenc (v italijanščini) prebrala Vrbo. Slavospev njegovega rojstnega kraja je v slovenščini zbrano recitala mladina karapačajskega Doma.

Tudi učenci Jurčičeve šole so želeli sodelovati; zato so zapeli „O, moj preljubi dragi dom“, „Moj dragi balonček“ in „Domovina“. Ponosno so celo zaplesali še kolo in lep valček v gorenjskih narodnih nošah. Na njihovih obrazih smo lahko opazili

ponos, spoštovanje in ljubezen do slovenstva ter skrito željo, da bi se vse to nadaljevalo.

Folklorna skupina „Maribor“ pod vodstvom Ani Resnikove - katere člani z veseljem predstavljajo Slovenijo ter karapačajski Dom pred argentinsko javnostjo - nam je predstavila venček uspešnic.

V pesnitvi „Ne umri, pesem...“, ki je prebrala povezovalka, Slavko Srebrnič lepo opisuje odnos Slovencev do domače melodijske.

Zbirko Prešernovih pesmi („Pod oknom“, „Ukazi“, „Nezakonska mati“, „Slepčec“) in Župančičevo „Uspavanko“ je čustveno zapela Vera Golob, diplomirana pevka, ki je pravkar dobila naslov „cantante lirica solista“.

V zaključni točki programa so naši najmlajši recitali pesmico „Za rojstni dan, naš dom“. Nato so se pojavili vsi nastopajoči, prinesli so lepo, veliko torto in vsi skupaj smo, z občinstvom vred, zapeli „Kol'kor kapljic, tol'ko let“.

Ganljivo je bilo videti toliko ljudi na odru v svečanih gorenjskih narodnih nošah. Vedno smo si mislili: „malo nas je“, a ni nas malo, oder je bil poln in polna so bila tudi naša srca, polna navdušenja, ponosa, hvaležnosti in ljubezni do domovine ter do vseh, ki so dobesedeno garali, da bi ustanovili to, kar sedaj lahko mi uživamo — naš karapačajski Dom. Tisti, katerih ni več, so nas najverjetneje z zadovoljstvom gledali iz onstranstva in si mislili, da so izpolnili svoje poslanstvo, saj mi veselo in ponosno nadaljujemo njihovo pot.

Nad. na 5. str.

Občni zbor Zedinjene Slovenije

Nadaljujemo z objavo poročila šolskega referenta

Šola škofa Antona M. Slomška — Ramos Mejía

Voditeljica šole: Saša Zupan Omahna, katehet: prelat Jože Škerbec, učitelj: Olgi Bohinc, Metka Debeljak Vombergar, Marjana Grabnar, Mateja Hribar Šmale, Marjan Jože Loboda, Patricija Mugerli, Kristina Prijatelj Breznikar, Helena Rode, Lučka Vombergar, petje: Marcel Brula, Karla Malovrh Jakoš, Jože Omahna, Olga Omahna Urbančič.

Predsednica odbora staršev: Karla Malovrh Jakoš.

Šola Josipa Jurčiča — Carapachay

Voditeljica šole: Metka Slabe, katehet: Franci Cukjati, učiteljice: Sonja Kolenc, Ani Skarlovnik Markez, Ani Senovršnik Resnik, Marija Sedej Slabe, Helena

Fink Žnidar, Helena Skarlovnik, Barbara García, petje: Ani Klemen.

Odbor staršev: Miha Potočnik, Pavla Petelin Korošec, Metka Vasle Klemen.

Šola škofa Friderika Baraga — Slovenska vas

Voditeljica šole: Olga Sladič Fink, ka-

teheti: Jaka Barle, Janez Cerar, Janez Petek, učiteljice: Valerija Burja, Ivanka Draksler Zabukovec, Rotija Grbec, Lojzka Mehle, Marija Mehle, Lucijana Servin Čec, Marta Šmalc Čampa, petje: Ana Marija Sušnik, Janez Cerar, nadomestna učiteljica: Kati Adamič Radoš.

Predsednica odbora staršev: Kati Adamič Radoš.

Šola škofa dr. Gregorija Rožmana — San Martín

Voditeljica šole: Saša Hartman Golob, katehet: Franci Šenk, učiteljice: Vera Breznikar Podržaj, Olga Dolenc Kociman, Marta Jenko Škulj, Danica Petkovšek, Nina Pristovnik Díaz, Irena Rezelj Peršuh, Regina Truden Leber, pomoč v vrtcu: Zofija Kastelic, petje: Lučka Marinček Kastelic.

Predsednica odbora staršev: Magdalena Koprivnikar Belec.

Šola župnika Jakoba Aljaža — Bariloche

Voditeljica šole: Lija Kambič, učitel-

jice: Alenka Arnshek, Anica Arnshek Magister, Danica Jerovšek Mavrič, Marta Malovrh Jerman, Veronika Razingier Grohar,

petje: Anica Arnshek Magister, Marija Arnshek.

Predsednica odbora staršev: Veronika Razingier Grohar.

Učiteljice poučujejo tudi verouk.

Šola Sv. Cirila in Metoda — Mendoza

Voditeljica šole: Lenčka Božnar, verouk: Tončka Šmon, Urška Šmon, učiteljica: Erika Bajda, učitelj: Vladko Žumer, vrtec: Stazi Mlinar Anton, Milena Šmon, petje: Angelca Šmon Bajda.

Predsednica odbora staršev: Ani Štirn Arrigoni.

Šola Janeza E. Kreka — Tucumán

Voditeljica šole: Jožek Debeljak Žakelj Učiteljica: Evica Draksler

Nadaljevanje prihodnjic

Ognjišče o naši zgodovini

Nedeljski komentar, ki ga vedno prinaša poročevalna oddaja radija Ognjišče, je za 21. maja napisal Tone Gorjup. Ker je zanimiv pogled na našo polpreteklo zgodovino, ga ponatiskujemo. Iz članka lahko tudi razumemo, zakaj levičarska oblast v Sloveniji vedno radiu Ognjišče meče polena pod noge. Takole pravi komentar:

Pred več kot pol stoletja se je skozi enega od ljubljanskih trgov vračala s predavanj skupina študentov. Naključni opazovalec bi ugotovil, da so razpravljali o dokaj vroči temi. Med pogovorom se je eden obrnil k svojemu sosedu in pokazal na drog v parku, češ: Ko bomo zmagali, boš visel tam gor!

V drugem primeru je šlo za kmetijo. Fantje iz vasi so kar nekaj časa ugibali, kdo se bo poročil s hčerko premožnega kmeta, ki ni imel sinov. Nikoli niso odpustili fantu iz sosednje vasi, ki se je priženil na grunt. Med vojno se je pokazala lepa priložnost, da bi se masščevali. Pobiti pa bi bilo treba tudi vse dediče!

In tretji primer. Živel so v mestu ob Dravi in imeli majhno pekarijo. Težko bi jih imeli za kapitaliste, toda ker so imeli nemški priimek, so morali v 24 urah zapustiti dom in premoženje.

Če upoštevamo, da takih primerov ni malo, potem lahko eksodus več deset tisoč Slovencev v maju leta 1945 razumemo precej drugače, kot so nam ga in ga še prikazujejo uradni zgodovinarji komunističnega režima. Pred 55 leti se je od domovine poslovilo precejšnje število slovenskih družin in kot se je izkazalo kasneje, ne brez razloga. Kot pravijo očividci, so naprimer v Teharjah umirali tudi otroci! Osvoboditelji naroda, kot se radi imenujejo, so zibelko slovenstva - Koroško, zamenjali za Abelovo kri.

Tisti, ki so imeli srečo in jih ni doletela usoda brezen, opuščeni rudnikov ali suhih vodnjakov, so se razselili po vsem svetu. Res so zapustili domovino, slovenstva nikoli. Za njih se je uveljavil izraz „razredni sovražniki“, kasneje „sovražna emigracija“, Jelinčič jih je imenoval golazen, nekateri vodilni predstavniki ljudstva jih danes imenujejo tujce.

Nasploh je odnos do Slovencev, ki živi-

jo v zamejstvu, zdomstvu in izseljenstvu prej brezbrizen, če že ne sovražen, kot pa prijateljski. Premalo se zavedamo, da je to del našega naroda, s prekaljeno narodno zavestjo. Kljub težkim razmeram so mnogi desetletja ohranjali slovenstvo tudi za ceno trpljenja. Ne gre le za tiste, ki so odšli v svet v maju 45. leta. Že v 19. toletju so naši ljudje odhajali v obe Ameriki, v rudnike zahodne Evrope in še kam. Zaradi pritiska italijanskega fašizma so množično odhajali v Argentino, Egipt in nekatere druge dežele. Povojna leta so pognala čez mejo nove množice. Tako danes Slovenija v svetu ni majhna. Pa tudi raznolika je.

Tisti, ki se izrekajo za Slovence, to tudi so. Precej več so storili za narod kot tisti, ki so bili do nedavnega jugoslovani in danes imenujejo za brata svoje partijske tovariše, Slovence pa, ki je drugačnega prepričanja kot oni, pa tujca. Celotno gospod Partljič, ki je našim izseljencem vrsto let prodajal svojo kulturo, zabeljeno s kvantanjem, meni, da so vsi desni, vsi konzervativci, vsi cerkveni, pa le ni tako. O tem bi se lahko prepiral v udbovskih zapiskih iz preteklih desetletij. Ko so naši rojaki želeli pred leti pridobiti jugoslovansko vizo v svoje potne liste, so jih uslužbenci na konzulatih pogosto spraševali o tem, za katero stranko so glasovali na zadnjih volitvah v državi, kjer zdaj živijo!

Slomškov dom

V nedeljo, 30. aprila je odbor Slomškovega doma na občnem zboru podal obračun o delu v preteklem poslovnem letu. Predsednik Marjan Jože Loboda je uvodoma pozdravil številne navzoče članice in člane ter se nato spoštljivo spomnil pokojnih, ki so nas zapustili v preteklem letu. Prelat Jože Škerbec je načeloval molitvi za pokojne člane, nato pa izrazil svoje zadovoljstvo nad delovanjem Slomškovega doma, kjer ima krajevna verska skupnost tudi svoje središče. Poudaril je vzajemno sodelovanje v dobrobit rojakov in zaželel enakih odnosov tudi v bodoče.

Po izvolitvi podpisnikov zapisnika in preštevalcev glasov so odborniki podali svoja poročila, pravtako zastopnika mladine, Slomškove šole in odseka Zveze žena in mater ter nadzorni odbor. Iz vseh poročil je bilo razvidno zelo razgibano leto in zelo pestrih dejavnosti v Slomškovem domu skozi vse leto. Predsednik je v svojem poročilu strnil ugotovitve podanih poročil, se zahvalil vsem sodelavcem v odboru in organizacijam v Domu ter vsem članicam in članom, ki so na najrazličnejših poljih sodelovali pri dejavnostih v Domu. Posebej je pohvalno omenil sodelovanje pri slavu Slovenskega dne in obletnice doma. Vsa podana poročila so bila soglasno sprejeta. Pri volitvah je bil izvoljen dosedanji odbor še za novo mandatno dobo.

J.T.

San Martin

V soboto 15. aprila smo imeli duhovno obnovo in kot je že navada, je mladina v domu pripravila Pasijon. Nastopali so: Luka in Aleks Skale, Natalija in Matija Jesenovec, Tomaž, Marjan in Andreja Boltežar, Heri in Monika Zihelr, Aleš in Monika Mavrič, Martin Vomberger, Maksi in Marija Šenk, Sonja in Marjana Petkovšek, Tomaž Filipič, Andrej in Marjan Belec.

Križev pot je bil uprizorjen na originalni način, tako da včasih so bile nekatere scene zelo pretresljive.

Zvok in efekti so bili v večjih rokah Pavleta Verbica. Vse pa pod režijo Andreja Rezlja.

Naša zahvala za pomoč in sodelovanje: predsedniku Tonetu Kastelicu, Jožetu Skaletu, Albinu Frontiniju, Lojzetu Rezlu, Janezu Filipiču, Moniki Zupanc-Filipič, Kristjanu Tašnerju ter ostalim.

Seveda, tudi najlepša hvala vsem za tako številno udeležbo.

SDO-SFZ SAN MARTIN

Odkrili ploščo nadškofu Vovku

19. maja pred 100 leti se je v Vrbi na Gorenjskem rodil nadškof Anton Vovk. Ob stoletnici rojstva pranečaka Franceta Prešerna so ta dan na njuni skupni rojstni hiši pod spominsko ploščo Prešernu slovesno odkrili še spominsko ploščo nadškofu Vovku, ki jo je blagoslovil ljubljanski nadškof in metropolit Franc Rode.

Nadškof Rode je ob tem poudaril pomen dejstva, da sta iz istega družinskega debla zrasla tako velika moža slovenskega naroda. Dejstvo, da sta iz istih korenin zrasla mož kulture in mož vere, je za slovenski narod lahko velika lekcija. Dokazuje namreč, da je to tisto, kar nas dela Slovence - vera in kultura, je še dejal. Ob odkritju spominske plošče je Rode znova izpostavil tudi pomen prizadevanj za beatifikacijo nadškofa Vovka.

Veseli smo, da je junaški in neustrašni škof, ki je vodil Slovence v najtežjih časih komunistične diktature, dobil priznanje slovenskega naroda.

O novem volilnem sistemu

Komisija DZ za volilni sistem in ustavne spremembe je s 13 glasovi za in nobenim proti izrazila pripravljenost, da se s spremembo ustave v tem najvišjem pravnem aktu določijo temelji volilnega sistema, o katerem bi se volilci opredeljevali na naknadnem potrditvenem referendumu. V izvedbenem delu ustavnega zakona naj bi določili, da DZ razpiše referendum o sprejeti spremembi ustave.

Po besedah predsednika državnega zbora Janeza Podobnika velika večina poslancev ne nasprotuje predlogu, iz njihovih stališč pa je razvidno, da bi bilo mogoče najti konsenz za določitev volilnega

sistema v ustavi. Proti začetku postopka za spremembo ustave je le Jelinčič.

S predlagano ustavno spremembo in novo volilno zakonodajo bi tako DZ po možnosti tudi razrešil zaplet v zvezi z odločbo ustavnega sodišča o zmagi dvokrožnega večinskega volilnega sistema na volilnem referendumu leta 1996.

V Janševi SDS bi bili pripravljeni za kompromis le ob upoštevanju referendumske izražene volje volilcev oziroma bi podprli le tiste predloge za določitev volilnega sistema z ustavo, ki bi upoštevali na referendumu izraženo voljo ljudstva.

da naj ga ne prisilimo, da nas spusti notri, ker če ne, bo usmrčen, ker notri lahko pride samo, kdor ima podpisano dovoljenje lokalnega poveljnika tistega odelka, kamor on spada, ki je bil trenutno 50 km stran. Potem smo preko radija in naše postojanke dosegli, da je ta človek dobil telefonsko dovoljenje za naš vstop. Vprašali smo jih, zakaj so jih imeli tam zaprte. Odgovorili so nam, da je to potrebno za njihovo varnost, da jih oborožene in nekontrolirane bande ne napadejo in pomorijo in pa tudi, ker nimajo sredstev, da bi vse odpeljali kam drugam. Vprašali smo jih, zakaj niso OZN prosili za to delo, saj je to njena naloga. Se je pa izgovoril, da ni imel informacij o tej zadevi in tudi ne povelja iz višje komande. Mi smo pač vedeli, da so jih imeli namenjene za masovna morišča.

Kako vas je sprejelo domače prebivalstvo, ste bili dobrodošli?

V začetku leta 1992, ko je O.Z.N. stopila na hrvaška in bosanska tla, so bili „plavci“ dobrodošli kot osvoboditelji, kakor po končani II. svetovni vojni Amerikanci v Evropi. To se je pa zgodilo zato, ker je takratni predsednik Franjo Tuđman zagotovil ljudem po radiju in televiziji, da jih bo OZN osvobodila srbskega jarma, kar v resnici vsi vemo, ni bilo res. Po volitvah pa je razglasil kot državljane 2. kategorije vse, ki niso po narodnosti Hrvati. Takrat je po celi Hrvaški in tudi Bosni izbruhnila vojna

po mestih in vaseh ter nastal kaos. Srbi, še jezni zaradi poraza v Sloveniji, so pričeli z vojaškimi premiki in civilnim oboroževanjem. Tuđman pa, boječ se maščevanja Srbov zaradi njegovih izjav, je poklical na pomoč OZN in tako je nastal UNPROFOR. Po 10. mesecih delovanja so ljudje opazili, da ta organizacija ne ščiti samo Hrvate, pač pa skrbi za dobrobit vseh ljudi, ne glede na to, če so Muslimani, Hrvati ali Srbi (humanitarna pomoč civilistom). Od takrat so se pa obrnili proti OZN, češ „sedaj pa niste več dobrodošli na naših tleh“. To se je zgodilo prav takrat, ko sem jaz došel na zagrebško letališče, kjer so mi otežkočili vstop, ker je moj potni list imel še žig jugoslovanskega konzulata iz Buenos Airesa na vizumu in ga niso marali sprejeti kot veljavnega. Potem so to razrešili odgovorni za te zadeve med OZN in zunanjim ministrom Hrvaške.

V vsaki vojni je razmerje vojakov-dekleta posebno poglavje. Kako je bilo z „mirovniki“ v tem oziru?

Kar se tiče opazovalcev, so nas menjavali povprečno na dva ali tri mesece in poslali drugam, to pa zato, da se nismo preveč navadili na okolje in ljudi, da ni postalo rutina in pa tudi zato, da bi se ne zgodili nepričakovani dogodki podobni onim iz romanov.

Nadaljevanje prihodnjic

MAJOR JOŽE FRANC NOVAK

V MIROVNEM POSLANSTVU (4)

Zanimal sem se za različne zadeve, bil sem vedno prostovoljec za patrole, dežure, vzdrževanje naših džipov 4x4 itd. Vse me je zelo zanimalo in to mi je veliko pomagalo. Vsakomur, ki me je vprašal, sem vedel povedati, kaj se kje dogaja, pozanimal sem se o gotovih zadevah, tako da so me kar naenkrat postavili kot šefa komisije v treh primerih. Bil sem zvezni častnik med španskim bataljonom in našo postojanko opazovalcev, napravil sem prve stike z njimi, saj preje so jih imeli kot odrinjene, morda ker niso bili Saksonci, ne vem. A našim sem povedal, da mi od njih vedno kako pomoč potrebujemo in moramo skupaj delati, saj smo pod isto zastavo. Po nekaj mesecih so me pa nastavili v Zagreb na glavni štab UNPROFORA, kot svetovalca pri glavnem poveljniku (Mission Commander), skupaj z tremi drugimi opazovalci, ker smo imeli največ izkušenj in celotno poznali situacijo v nekdanji Jugoslaviji. Tam sem ostal do svoje vrnitve domov v Argentino.

Kako ocenjuješ rezultate delovanja vašega oddelka in rezultat intervencije OZN?

V našem oddelku smo v dveh primerih preprečili skoraj genocid 800 muslimanov.

Ti so bili zaprti v tovarni helikopterjev bivše JNA, pod stražo HVOja. Može so bili zaprti v stari topilnici, otroci in žene pa v prostorih, ki so nekdanj služili kot razredi za delavce, vsi brez osnovnih potrebščin, kar na tleh, časopis in papir jim je služil kot postelja in odeja. Bili so brez stranišč, brez primerne hrane in plenice za dojenčke, v dveh besedah: kot živali. To inšpekcijo smo napravili skupaj s francosko komisijo UNISEFa. Ti so nam povedali, da so slišali, da so v teh krajih veliko ljudi peljali ven iz mesta Mostar neznano kam, ker ni bilo opaženega nobenega transporta za tako število ljudi. To smo po naključju ugotovili, ker je bila ta tovarna sredi poti med Mostarjem in Medžugorjem. Vsak dan smo se tam mimo peljali, a nikdar nismo šli na kontrolo, seveda tudi ukazano nam ni bilo, ker nihče si ni predstavljal, da bi bili to zapori. Ko smo vprašali za vstop, se je neki uniformirani človek predstavil kot oficir, brez vsakega čina in trdil, da nimamo dovoljenja za vstop. Ta „oficir“, vsaj oblečen je bil tako, nam je zagotavljal, da so mu dali to tovarno pod komando, ko je vojna izbruhnila v teh krajih. Potem nam je razložil, da ni vojak po poklicu, pač pa arhitekt. Skoraj z jekom na obrazu je prosil,

Novice iz Slovenije

VIZIONARJI NOVEGA TISOČLETJA

Veleposlanica Združenih države Amerike v Sloveniji Nancy Ely-Raphael je sprejela slovenski nagradni svetovnega tekmovalca Vizionarji novega tisočletja, (nagrada za prizadevanja v pomoč kosovskim begunskim otrokom) 12-letno Jožico Zupančič iz Pišec in 14-letno Aleksandro Radović iz Rakeka. Nagradjenka tekmovalca, ki sta ga v sodelovanju z Unescom pripravili korporacija McDonald's in družba Walt Disney, je ameriška veleposlanica zaelela obilo sreče na njenem potovanju na Flodrido, kjer se bosta udeležila srečanja 2000 otrok iz več kot 90 držav, prav tako zaslužnih za izjemne dosežke v svojih lokalnih skupnosti.

NAGIBNI VLAKI

Slovenske železnice (SZ) se pospešeno pripravljajo na začetek voženj najodobnejših vlakov z nagibno tehniko pendolino, ki bodo konec septembra začeli voziti med Ljubljano in Mariborom. Novi vlaki z nagibanjem v ovinkih na obstoječih progah dosegajo do 30 odstotkov večje hitrosti od klasičnih vlakov, pot med največjima slovenskima mestoma pa bodo zmogli v uri in 45 minutah. Ustavljali bodo še v Celju in Pragerskem.

S 40 NA 35 IN NAZAJ

LJUBLJANA - Po predhodnih ocenah mednarodne konkurenčne sposobnosti je Slovenija s skokom s 40. na 35. mesto dosegla največji napredek med vsemi tranzicijskimi državami. Nadpovprečno uvrstitev je dosegla na področju domačega gos-

podarstva, infrastrukture, človeških dejavnikov in managementa, podpovprečno pa pri internacionalizaciji gospodarstva, javni upravi, finančnih trgih ter pri znanosti in tehnologiji. Kot so zapisali strokovnjaki Urada za makroekonomske analize in razvoj (UMAR) v zadnji številki Ekonomskega ogledala, je skrb zbujujoče poslabšanje konkurenčnega položaja na področju znanosti in tehnologije s 36 na 40. mesto.

TURISTIČNI IN KULTURNI GRAD

Prenova Ljubljanskega gradu je po besedah projektantov v zadnji četrtini, pravkar je urejena še ena večnamenska dvorana. Z letošnjim letom je mesto celotni grad predalo v upravljanje Festivalu Ljubljana, ta pa je skupaj z mestno upravo pripravil zasnovo prihodnje namembnosti grajskih prostorov in prizorišč. Grad naj bi po napovedih Darka Brleka, direktorja Festivala, postal kraj gledališkega festivala in več manjših festivalov drugih žanrov, na katere naj bi se razcepil tradicionalni ljubljanski mednarodni festival.

NAGRADA ZA FILMSKO GLASBO

Na 48. festivalu dokumentarnega in igranega filma v italijanskem Trentu pod naslovom Gora/Raziskovanje (Montagna/Esplorazione) sta nagrado za najboljšo filmsko glasbo družbe Edizioni Musicali Coro Valsella dobila Aldo Kumar in Klemen Weber za prispevek v filmu Kjer pršijo megle režiserja Igorja Likarja. Film je nastal na TV Slovenija. Med več kot 200 filmi z vsega sveta se je v izbor za nagrade uvrstilo 70 filmov.

Pisali smo pred 50 leti...

MISIONES

Rojaka Kozole in Šerek, ki sta se nasečila v Misiones, pošiljata pozdrave in sporočata, da se bosta tam kar udomačila. Obenem prosita, da naj bi rojaki ne nasedali nesmiselnim trditvam glede lesnega bogastva. Drevesa, katera imajo kaj več vrednosti, so redka in težko dostopna, in zato bodo vsakega počakale na svojem mestu. Tudi je trenutno oblast ustavila vsako sekanje in pričakujejo novih naredb. Oblast bi bila pripravljena dati tudi podporo, če bi Slovenci v večjem obsegu začeli tamkaj z vinogradništvom. Če se bo izkazalo, da je res kaj na tem, bosta omenjena poročevalca že sporočila tistim, ki se za to zanimajo.

CERKVENI OGLASNIK

Prva slovenska maša v Lanusu bo na binkoštno nedeljo 27. maja v kapeli sv. Jožefa, na križišču ulic Juramento in Parana. Maša bo vsako nedeljo in praznik ob 8.39 in se je boste lahko udeležili vsi rojaki, ki živite v Lanusu, Avellanedi in Sarandiju.

RADIJSKA ODDAJA

Radio del Estado bo 4. junija ob 21. uri oddajal dve kompoziciji našega rojaka Cirila Krena, ki je večkrat igral tudi pri slovenski maši na Avellanedi.

Teatro ODEON Esmeralda 367
Koncert altistke
Franje Golobove
operne in koncertne pevke
v ponedeljek, 5. junija ob 9.30 zvečer
Arije in pesmi
Pri klavirju pianist in skladatelj
prof. Jože Osana

DRUŠTVO SLOVENCEV

vas vabi, da počastite ob peti obletnici spomin naših junakov v dvorani San Jose dne 4. junija ob 5. uri popoldan.
Pripeljte s seboj znanke in prijatelje!

PAZNIK ARGENTINSKE NEODVISNOSTI

Argentina je sedaj tudi nova domovina slovenskih protikomunističnih beguncev, ki so v njej dobili vse možnosti, da si lahko v polni svobodi obnovijo domove in ustvarjajo novo življenje. S svojim poštenim delom in spoštovanjem njenih postav in narodnih tradicij ji izkazujejo hvaležnost za to njeno človekoljubno dejanje. Zato se bodo skupaj z vsem argentinskim narodom te dni spominjali velikih in nesebičnih argentinskih rodoljubov, ki so z majske revolucije 1810 ustvarili to veliko, svobodno in svobodoljubno Argentino.

Svobodna Slovenija, št. 21;
25. maja 1950

Slovenija in šport

NAJBOLJŠA S PALICO

Teja Melink (Gorica) je na atletskem mitingu Olimpije v Ljubljani zmagala v skoku s palico in s 373 cm za en centimeter izboljšala slovenski rekord klubske kolegice Nine Zega, ki ga je postavila 13. junija lani v Maribor.

DOL Z NOGOMETOM!

Slovenska nogometna reprezentanca je na lestvici Mednarodne nogometne zveze (FIFA) nazadovala za eno mesto in je zdaj 45. Na vrhu ni sprememb, saj še naprej z veliko prednostjo vodi Brazilija, nasprotnika slovenske izbrane vrste v prijateljskih tekmah, Češka in Francija, pa sta na drugem in tretjem mestu. Reprezentanca, ki bodo na junijskem EP v skupini skupaj z našo reprezentanco so še vedno med prvo enajsterico. Španija je četrta, Norveška je izgubila eno mesto in je sedaj osma, ZR Jugoslavija pa je ostala 11.

SLOVENCİ ZAVZELI LHOTSE

Slovenska alpinistična himalajska odprava Lhotse 2000 je uspešno opravila prvi del naloge. Najprej sta vrh 8516 metrov visoke gore osvojila Milan Romih in Aco Pepevnik. Alpinista sta bila na vrhu utrujena, saj sta morala v zaključku vzpona brez dodatnega kisika gaziti po visokem snegu. Naslednje dni so vrh poskušali osvojiti še Tomaž Žirovnik, Dušan Debelak, Viktor Mlinar, Boštjan Jezovšek in Hrvat Matko Škalamar.

SLOVENSKI ŽENSKI TENIS

Slovenska ženska teniška reprezentanca je v prvi evroafriški skupini pokala Federacij v Murciji na jugu Španije nastopila v skupini C skupaj z Belorusijo, Romunijo, Marokom in Poljsko. Z gladko zmago s 3:0 proti Romuniji je začela tekmovalje, ga nadaljevala z zmago nad Poljsko, v tretjem

srečanju pa je izgubila z Belorusijo in s tem tudi izgubila možnost za nastop v polfinalu. Tina Križan je v prvem posamičnem dvoboju s 3:6 in 6:7 (6) izgubila z Ostrovska, Katarina Srebotnik pa je bila s 6:0, 3:6 in 6:2 boljša od Barabanščikove. Odločilna je bila tekma dvojic, ki sta ju Slovenki s 5:7, 6:2 in 5:7 izgubili proti Barabanščikovi in Pouček. Zadnja igra je bila z Maroko, vendar zmaga ni mogla spremeniti izida turnirja.

SCT OLIMPIJA NOGOMETNI PRVAK

Nogometaši SCT Olimpije so zmagovali slovenskega nogometnega pokala. V povratni finalni tekmi so v Ljubljani premagali Korotan z 2:0 (1:0) in si s skupnim izidom 3:2 (prvo tekmo na Prevaljah so izgubili z 1:2) zagotovili naslov pokalnega zmagovalca. Strelca za SCT Olimpijo sta bila Kujović (44. minuta) in Kmetec (65.).

HITRI VESLAČI

Veslači so v Duisburgu končali z nastopi končali z nastopi na tradicionalni mednarodni regati. V konkurenci 250 čolnov iz 18 držav se je najbolj izkazal slovenski četverec brez krmarja v posadki Jani Klemenčič, Milan Janša, Matej Prelog in Rok Kolander, ki je osvojil tretje mesto. V finalu sta nastopila tudi Grega Sračnjek in Miha Pirih ter osvojila četrto mesto, dvojni četverec pa je bil šesti.

ZMAGA SLOVENSKEGA KOLESARJA

Mladi kolesar Perutnine Radenske Roga Matic Strgar je dosegel lep mednarodni uspeh na dirki tekmovalcev do 19 let v italijanskem Cornu di Rosazzu. V konkurenci 100 kolesarjev iz Italije, Avstrije, Hrvaške in Slovenije je v sprintu ubežne skupine zmagal, v zaključku je imel več moči od nekdanjega mladinskega prvaka Italije in letošnjega zmagovalca priznane dirke Coppa Montes Nicole Peccola.

Slovenija moja dežela

500 let pošte na Slovenskem

Začetek moderne poštne institucije na slovenskih tleh se navezuje na ukrepe nemškega cesarja Maksimilijana I. Habsburškega (1493-1519), ki je od prihoda na prestol vladal tudi Kranjski, Tržaškemu primorju, Istri, Štajerski in Koroški. Cesar je konec osemdesetih let 15. stoletja na svojem dvoru v Innsbrucku (Avstrija) zaposlil člane italijanske družine Tasso (nemška oblika Taxis), znane kot odlične organizatorje prenosa sporočil na večje razdalje.

Najstarejši ohranjen podatek o rednem delu neke od Taxisovih začasnih zvez je iz leta 1490. Na njegovi podlagi so države Avstrija, Italija, Nemčija in Belgija leta 1990 nadvse slovesno proslavljale 500-letnico pošte.

Aprila leta 1500 je na gradu Bruck pri Lienzu umrl goriški grof Lenart kot poslednji predstavnik nekdanje goriško-tirolske fevdalne rodbine, saj ni imel moških potomcev. Cesar Maksimilijan je bil z njim v sorodstveni zvezi, zato mu je Lenart za dediščino izročil vso goriško posest. Ob novici o smrti je vladar takoj ukazal zasesti Lienz in Gorico.

Hkrati z odhodom čet v Gorico so Taxisi morali hitro organizirati izredno pošto zvezo do Gorice, vladarjev vicedom v Ljubljani, Simon Ungersbach pa je moral poskrbeti za njen podaljšek od Gorice do Ljubljane. O sami zvezi vemo zanesljivo le to, da je potekala iz Innsbrucka preko Lienza v Pustriški dolini (Pustertal) do Gorice ter na Kranjsko. Imena vmesnih postaj niso znana. Simon Ungersbach je to prvo državno pošto zvezo na Kranjskem in tudi na Slovenskem uredil in osebno nadzoroval.

V virih je prvič omenjena maja 1500 z vestjo o denarnih težavah poštne slove na celotni poti do Ljubljane: sli so zahtevali plačila za opravljeno enomesečno delo,

innsbruška komora pa denarja zanje ni imela. Dvor je 14. maja sklenil, da naj ljubljanski vladarjev urad za pošto zvezo prispeva 400 goldinarjev, kar je bil zelo visok znesek. Teden dni pozneje je komora še enkrat pozvala goriške in ljubljanske uradnike k plačilu, saj so sli že grozili s štrajkom, vendar so plačilo zavrnili.

Vladar je 2. junija moral službo ukiniti, vendar je že po štirih dneh ukazal vnovično nastavitve kurirjev in reden prenos do Ljubljane in nazaj, tako da je zveza delovala vsaj še dober mesec ali več.

40-letnica...

Nad. s 3. str.

"Iz ljubezni do domovine" smo pripravili skromen spominček za vsakega, ki je prišel z nami proslavljat — lectova srca, ki so jih razdelile učenke Jurčičeve šole.

Po žrebanju torte (zadel jo je Tomaž Kunstelj in jo radodarno razdelil med vse), je bila še večerja in polna vreča dobre volje ob zvokih domače glasbe.

Da ne bi koga pozabila, ne bom posebej imenovala vseh sodelujočih. Vsakega od njih iskren "Bog lonaj", naj jim Bog bogato poplača ves trud in požrtvovalnost, vloženo "iz ljubezni do domovine" in tudi "iz ljubezni do karapačjskega Doma"...

Ostal nam bo neizbrisni spomin na „dan, ki ga je naredil Gospod, katerega smo se veselili in radovali“.

"Iz ljubezni do domovine" bo še dolgo odmevalo v naših srcih... Iz ljubezni do Slomška, do Prešerna, do vseh naših prednikov. Upam, da tudi v srcih vseh, ki so bili z nami ta dan!

MARJANA PIRC

Žalni praznik spomina in pričevanja DOMOBRANSKA PROSLAVA

Nedelja, 4. junija 2000, ob 16. uri v Slovenski hiši.

- Koncelebrirana sv. maša
- Poklon pred spomenikom
- Spominska akademija v dvorani

Govor: Franc Zorec

Odrski nastop: „Jaz sem vstajenje“. Besedilo: Martin Sušnik

ZEDINJENA SLOVENIJA

Mali oglasi

ESTUDIO de AGRIMENSURA (Pcia. de Bs. As.)
ING. VLAHO - Tel.: 4755-8205 - Estado Parcelario -
Subdivisión - Unificación - Mensura - Usucapción

TURIZEM

Tel. 4441-1264 / 1265

Letalske karte, rezervacija
hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu

LEGAJO N° 3545-82 H. Yrigoyen 2742 - San Justo
ARHITEKTI

Arq. Carlos E. Kostka. Vivienda y comercio. Asesoramiento técnico en Capital y Provincia. Sarandí 148 Capital; Tel. Fax 4 224-3968.

ADVOKATI

dr. Marjana Poznič - odvetnica - Vsak dan od 15. do 18. ure - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148
dr. Franc Knavs, dr. Bernard Knavs, dr. Veronika Knavs - odvetniki - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadst. "E" - Capital - Tel. in faks: 4374-7991 in 4476-0220.

dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Bogotá 3099, 2° B, Capital. Torek in petek od 16. do 20. Tel.: 4613-1300
Dr. Héctor Fabián Lo Faro (Miklič). Odvetnik. Vsak dan od 15 do 20 ure. Hipólito Yrigoyen 2548, 2° of. 4, San Justo. Tel. 4482-5624.

FOTOGRAF

Marko Vombergar - FOTO PREMIUM - Arieta 490 B1704FOA Ramos Mejía - Bs. As. - Tel./Fax: 4656-3653
4659-2060 - http://www.foto.com.ar

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda - Azcuénaga 77 - B1704FOA Ramos Mejía - Bs. As. - Tel./Fax: 4656-3653
Kreditna Zadruga SLOGA - Bm. Mitre 97 - B1704EUA Ramos Mejía - Tel.: 4658-6574/4654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA - Bm. Mitre 97 - B1704EUA Ramos Mejía - Tel.: 4658-6574/4654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA - PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uraduje ob sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Miha Gaser).

SLOGA - PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 4651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 4755-1266 - Uraduje ob četrtkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (ga. Milena Skale).

SLOGA - PODRUŽNICA CARAPACHAY Slovenski dom - Dra. Grierson 3837 - Uraduje vsako nedeljo od 11. do 13. ure (ga. Andrejka Papež Córdoba).

Cena največ štirih vrstic \$ 4.- za enkratno objavo, za vsak mesec —4 številke— \$ 12.-

PORAVNAJTE NAROČNINO!

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI

23. maja 2000

1 dolar	226,52 SIT tolarjev
1 marka	104,20 SIT tolarjev
100 lir	10,53 SIT tolarjev

Večer slovenske poezije

V avditoriju muzeja Revoltella v Trstu so pripravili večer slovenske poezije, ki je v zadnjih nekaj letih doživela veliko prevodov v italijanščino, v prvi vrsti po zaslugi prevajalk Darie Betocchi, Jolke Milič in Patrizie Vascotto. Na večeru je bilo predstavljanih pet sodobnih slovenskih pesnikov iz Slovenije in zamejstva, ki so v teku enega leta doživeli italijanski prevod: Gustav Januš, Jurij Paljk, Marko Kravos, Kajetan Kovič in Miroslav Košuta.

Simpozij o vlogi katoličanov

V Gorici se je 13. maja zaključil pol-dnevni mednarodni simpozij s temo Evropa: Solidarne države ali med seboj sprti narodi? Podnaslov dobro obiskanega seminarja pa je bil *Vloga in pobude demokratičnih katoličanov na križišču Srednje Evrope*. Simpozij je organiziralo goriško študijsko središče Rizzatti v sodelovanju z revijo Il Regno iz

Osebnostne novice

Poroča: V petek, 19. maja, sta se pričela v slovenski cerkvi Marije Pomagaj inž. Bogdan Pavel Bertonec in Ana Veronika Vivod. Priče so bili njuni starši Dinko Bertonec in ga. Romana roj. Kovač ter prof. Tine Vivod in prof. Marjana roj. Hribar. Poročil je dr. Jure Rode. Somaševali so dr. A. Kukovica DJ, prelat Jože Guštin in župnik Branko Jan CM.

Novima zakoncem čestitamo in želimo obilo sreče!

Obvestila

SOBOTA, 27. maja:
Občni zbor SDS regija Argentina v Slovenski hiši ob 19. uri.

Dan duhovnosti za dijake Srednješolskega tečaja RMB, od 14.30 do 18. ure.

NEDELJA, 28. maja:
Žegnanje pri Mariji Pomagaj v Slovenski hiši. Ob 11.30 maša, nato slavnostno kosilo.

SOBOTA, 3. junija:
Srednješolski tečaj ima ob 15. v Slovenski hiši redni pouk. Ob 18.30 pa je sestanek staršev na razredni ravni.

NEDELJA, 4. junija:
Domobranska proslava ob 16. v Slovenski hiši.

SREDA, 7. junija:
Redni sestanek Zveze slovenskih mater in žena. On pol petih bo predaval Stane Snoj.

Bologne.

Na seminarju je sodelovalo pet predavateljev, srečanja pa se je udeležil tudi goriški nadškof Dino De Antoni. Poudaril je, da se mora Goriška zavzemati za sožitje, predvsem pa za večje sodelovanje s Slovenijo. Posredoval je tudi pozdrave tržaškega škofa Ravignanija, koprski škof Metod Pirih pa je poslal pisne pozdrave.

Predsednik Slovenskih katoliških izobražencev Peter Vencelj je spregovoril o težavah, s katerimi se sooča Cerkev na Slovenskem in predvsem poudaril dejstvo, da imajo v njej laiki premajhno vlogo. Direktor revije Il Regno Luigi Prezzi pa je dejal, da vlogo katoliškega izobraženca v vsakdanjem delu za novo in boljšo Evropo vidi v tem, da je sam boljši človek in boljši kristjan.

Žegnanje v cerkvi Marije Pomagaj

V NEDELJO 28. MAJA

- ob 11.30 slovesna sveta maša za žive in rajne dobrotnike cerkve Marije Pomagaj in Slovenske hiše, somaševanje dušnih pastirjev; pel bo mladinski pevski zbor iz Slomškovega doma.
- ob 13. slavnostno kosilo v dvorani „škof Rožman“
- ob 15. pete litanije Matere božje

Toplo vabimo predstavnike naših ustanov in vse rojake. Vstopnice za kosilo v dušnopastirski pisarni (4636-0841) po 10 pesov do petka, 26. maja, opoldne.

SDS - ARGENTINA

JANŠEVA STRANKA obvešča vse svoje člane in somišljenike, da bo v SOBOTO, 27. MAJA t.l. ob 19. uri

III. REDNI OBČNI ZBOR STRANKE

v SLOVENSKE HIŠI na Ramon Falconu v Buenos Airesu.

Na programu je: SPREJEM NOVIH ČLANOV
POROČILA IZVRŠNEGA ODBORA
VOLITVE IZVRŠNEGA IN NADZORNEGA ODBORA
VSI PRAV LEPO VABLJENI

IZVRŠNI ODBOR

VARČNOST JE HČI MODROSTI!

Denar je kot šesti čut. Brez njena ni mogoče uporabiti ostalih pet... Začnite z dobro in varno naložbo. Pridružite se tisočim članom Sloge. Nabavite si KARTO SLOGA. Uresničite svoje sanje. Ne hranite svojega denarja doma. Naložite ga varno in donosno v SLOGI. Svoje nakupe opravite s Mastercard-Carta Sloga. Nabavite jo v naši glavni pisarni, Bm. Mitre 97 v centru mesta Ramos Mejía. Pokličite nas: 4656-6565

SLOGA DA VEČ! V SLOGI JE MOČ!

Correo Argentino Suc. 7
FRANQUEO PAGADO
Cuenta N° 7211
Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 881153

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE
Director: Valentín B. Debeljak
Propietario:
Asociación Civil Eslovenia Unida
Redacción y Administración:
RAMON L. FALCON 4158
C1407GSR BUENOS AIRES
ARGENTINA
Teléfono: (54-11) 4636-0841
Telefax: (54-11) 4636-2421
e-mail: eslovenian@elsitio.net
e-mail: debeljak@pinos.com

Glavni urednik:
Tine Debeljak ml.
Uredniški odbor:
Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,
Gregor Batagelj

Naročnina Svobodne Slovenije:
za Argentino \$ 60; pri pošiljanju po pošti pa \$ 75; obmejne države Argentine 110 USA dol.; ostale države Amerike 125 USA dol.; ostale države po svetu 135 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 80 USA dol. za vse države.

Če ke na ime "Eslovenia Libre"

Stavljenje, oblikovanje in tisk:
TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.
Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires
Argentina - Tel.: 4307-1044 - Fax: 4307-1953
E-mail: vilko@ciudad.com.ar